

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 4*

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
TEACHER EFFECTIVENESS IN LEARNING MANAGEMENT UNDER
NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 4

จารุรัตน์ บุญฤกษ์

Jarurat Boonrerk

กษมา ศรีสุวรรณ

Kasama Srisuwan

ธีระพงษ์ สมเขใหญ่

Teeraphong Somkhaoyai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: Jajurat385@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในปีการศึกษา 2564 จำนวน 317 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

* Received 4 December 2022; Revised 23 September 2023; Accepted 24 September 2023

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ปัจจัยตัวแปรมีอำนาจพยากรณ์ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการศึกษานโยบายของ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้นำในด้านการนิเทศและให้คำปรึกษา อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพ, การจัดการเรียนรู้ของครู

ABSTRACT

The research aimed to study 1) the academic leadership of educational institution administrators and the effectiveness of teachers' learning management, 2) the academic leadership of educational institution administrators affecting the effectiveness of teachers' learning management, and 3) the guidelines for developing academic leadership of educational institution administrators that affect the effectiveness of teachers' learning management under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4. This research was Mixed Method Research, and data were collected using questionnaires. The sample group comprised 317 school administrators and teachers in the academic year 2021. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis using a packaged program. Five key informants were interviewed, and data were analyzed using content analysis.

The study showed the following results:

1. Overall, the academic leadership of educational institution administrators was at a high level, and the effectiveness of teachers' learning management was at a high level.

2. For academic leadership of school administrators affecting the effectiveness of teachers' learning management, it was found that three variable factors had predictive power: Management, Supervision, and Community

participation. These variables affected the effectiveness of teachers' learning management with statistically significant at the 0.05 level.

3. Guidelines for the development of academic leadership of educational institute administrators that affect the effectiveness of teachers' learning management: It was found that school administrators must have excellent knowledge of management. They need to study the policies of the Office of the Basic Education Commission and the Office of Educational Service Areas to define the visions and missions of the educational institutions. They should encourage teachers to create an atmosphere that promotes learning inside and outside the classroom. They should be a leader in supervision and counseling, which affects the success of learning management to develop learners effectively.

Keywords: Academic leadership, Effectiveness, Teachers' learning management

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เต็มศักยภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นให้นักเรียนมีความสามารถทางความคิด รู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา ค้นหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) การบริหารขอบข่ายงานโรงเรียน 4 งาน ดังกล่าวนั้น จะสำเร็จได้ด้วยการปฏิบัติหน้าที่บริหารของผู้บริหารตามบทบาทของผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ว่าเป็นผู้นำในการพัฒนา มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อการวางแผนพัฒนา จัดให้มีข้อมูล สารสนเทศ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีระบบนิเทศภายใน ระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) กระบวนการและการเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการเป็นผู้นำสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคน อีกทั้งสามารถสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ประสานความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเสมอ ซึ่งกระบวนการใช้อิทธิพลให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย นั้นเรียกว่า “ภาวะผู้นำทางวิชาการ” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการบริหารงานโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่ดีและแสดงพฤติกรรมผู้นำอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถบริหารงานของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร (ศราวุธ กางสำโรง, 2559)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นการใช้อิทธิพลของบุคคล โนมิน่าว จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามความคิดเห็นความต้องการของตนด้วยความยินดีที่จะให้ความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตามที่กำหนดไว้ (สัมมา รณิธย์, 2556) ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กไทยได้มาตรฐานสูง เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจสำคัญและต้องชัดเจนด้านนโยบายเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ (มนัส ทวีกัน, 2561) ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งมีคุณลักษณะ คือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่จะทำให้การเรียนรู้ของเด็กไทยได้มาตรฐานสูง ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญและมีวิสัยทัศน์กว้างไกล (สาวิตรี มาตขาว, 2560)

การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตอบสนองต่อพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งผลจากนโยบายและการปฏิบัติชี้ให้เห็นว่า 1) ความพยายามที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้เกิดวัฒนธรรมทำงานร่วมกัน 2) มีการเชื่อมโยงของผู้ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และร่วมกันทำงานเป็นทีม 3) มีการพัฒนาความสามารถของครูและให้ครูได้ทำงานตรงตามความสามารถของตนเองการปฏิบัติตนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา โดยการส่งเสริมการเรียนการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและนอกจากนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ (ทวีวัฒน์ ช่วงทิพย์, 2562) แนวทางในการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามและประเมินสถานศึกษาตามนโยบาย ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แนวทางในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนควรได้รับการฝึกเพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกัน โดยเน้นปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเชิงสมรรถนะรายบุคคล ตามความถนัดและความสนใจอย่างเต็มศักยภาพมีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นำไปสู่การพัฒนาทักษะวิชาชีพมีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศและระดับนานาชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4, 2563)

จากที่เหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อทราบว่าคุณสมบัติของโรงเรียนด้านภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ระดับใด ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับใดและการศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อนำผลวิจัยไปใช้ใน

การปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารวิชาการควบคู่กับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งเป็นวิธีการรวมวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ตามหลักของ (สุริย์ โภการภิรมย์, 2546)

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview Studies) สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ

ผู้ตอบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการสัมภาษณ์ระดับกึ่งโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยมีขั้นตอนดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire)

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเนื้อหาวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าแล้วหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากลั่นกรอง เรียบเรียง กำหนดกรอบแนวคิดที่เป็นตัวบ่งชี้วัดระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร แล้วสร้างแบบสอบถามรายข้อ โดยให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบสำนวนภาษา ความถูกต้องของเนื้อหาและขอรับคำแนะนำ ก่อนปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องตามรูปแบบ และความถูกต้องของภาษาได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 โดยได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, Lee J., 1971) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมเท่ากับ 0.982

6. ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการวางความสัมพันธ์ระหว่างประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครื่องซีและมอร์แกน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์กำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของ Best

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ขั้นตอนที่ 5 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะแนวทางจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.30	0.51	มาก
2. ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา	4.31	0.54	มาก
3. ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.31	0.55	มาก
4. ด้านการนิเทศ	4.26	0.66	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.32	0.69	มาก
รวม	4.30	0.52	มาก

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการนิเทศมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวม

ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	4.29	0.51	มาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.31	0.50	มาก
รวม	4.30	0.46	มาก

ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราชเขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สรุปลผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอนโดยวิธี Enter เพื่อค้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 4

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.757	.099		7.648*	.000
ด้านการบริหารจัดการ (sumA)	.179	.041	.183	4.399*	.000
ด้านวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา (sumB)	.062	.044	.067	1.406	.161
ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (sumC)	.034	.042	.037	.800	.424
ด้านการนิเทศ (sumD)	.365	.035	.488	10.486*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (sumE)	.186	.028	.259	6.743*	.000
R = .919 R ² = .845 Adjusted R Square = .843					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลปรากฏว่า การสร้างสมการพยากรณ์ ในการค้นหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ปัจจัยตัวแปรมีอำนาจพยากรณ์ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ด้านการบริหารจัดการ (sumA) ด้านการนิเทศ (sumD) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (sumE) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา (sumB) และด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (sumC) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู และตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน มีอำนาจร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ร้อยละ 84.50 ($R^2 = .845$) โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ค่า 0.197 เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.757 (\text{Constant}) + 0.179 (A) + 0.062 (B) + 0.034 (C) + 0.365 (D) + 0.186 (E)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.183 (A) + 0.067 (B) + 0.037 (C) + 0.488 (D) + 0.259 (E)$$

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า

3.1 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ เพื่อให้การบริหารจัดการงานในแต่ละฝ่ายมีความชัดเจน ผู้บริหารจะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ภายใต้บริบทของการบริหารจัดการสถานศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพมีคุณภาพ และมีความหลากหลายทำให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพที่ดีส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

3.2 ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน และนำมากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา เพื่อวางแผนและหาแนวทางพัฒนาร่วมกัน โดยดูจากบริบทของสถานศึกษาเป็นหลักมีการระดมความคิดร่วมกันตัดสินใจสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา เพื่อให้การกำหนด

วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาชัดเจน และทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจลงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ

3.3 ด้านจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศทางการจัดการองค์กร เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน เพื่อให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติและนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน พร้อมกำกับตรวจสอบและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดหาระดมทรัพยากรทั้งจากหน่วยงานภายนอกและภายใน เพื่อนำมาสร้างบรรยากาศและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ที่ดีในโรงเรียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้

3.4 ด้านการนิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงการเป็นผู้นำในด้านการเป็น ผู้นิเทศและให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานในองค์กรที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านการพัฒนาวิชาชีพครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเข้าอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ สามารถโน้มน้าวให้

บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันทำงาน เป็นทีม มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดให้ผู้บริหารที่สามารถนำพาให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น ต้องอาศัยคุณสมบัติที่สำคัญ คือ การมีภาวะผู้นำ มีความรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู มีวิสัยทัศน์กว้างไกลใช้หลักธรรมทางศาสนาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และมุ่งแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับ “เพ็ญภา ศรีแปลก ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (เพ็ญภา ศรีแปลก, 2563)

1.2 จากการศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากผู้เรียน แบ่งออกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอน และลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับ หยาตทิพย์ ชีซอง ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (หยาตทิพย์ ชีซอง, 2564)

2. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

จากการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการ

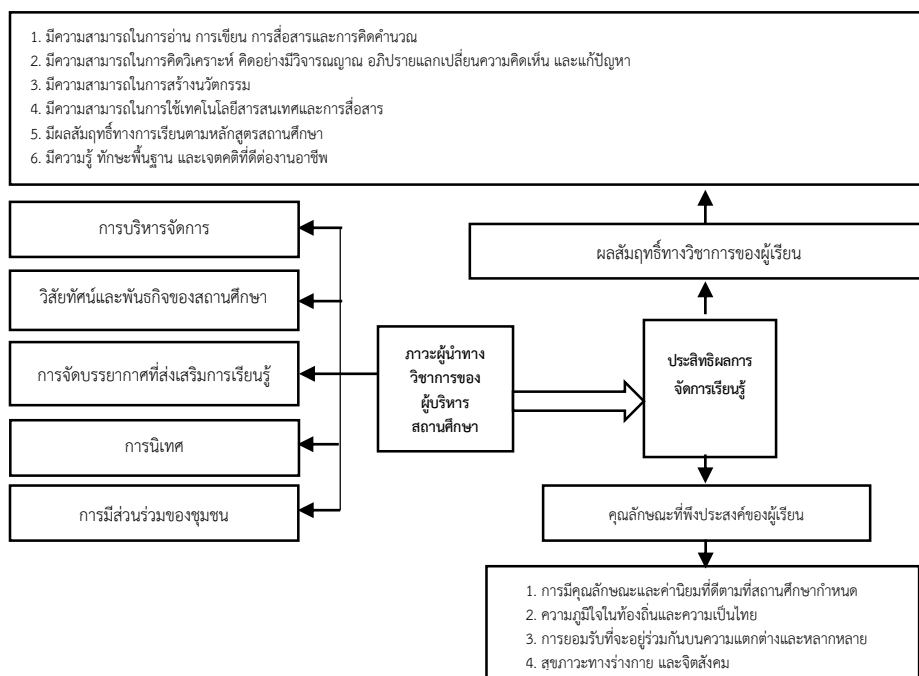
บริหารจัดการสถานศึกษาไปในทิศทางที่ดี มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานโดยมุ่งผลสำเร็จของงาน ปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความเสียสละ มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู และนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศ สถานศึกษาสร้างขวัญ แรงจูงใจในการทำงานของครู หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีคุณภาพ และคุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนร่วมกับโรงเรียน ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ตอบสนองต่อพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สาวิตรี มาตขาว ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนมี 5 ปัจจัย เรียงตามลำดับการมีอำนาจพยากรณ์สูงสุดลงไปตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รองลงมา คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยรวมได้ร้อยละ 54.40 (สาวิตรี มาตขาว, 2560)

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ มีการศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นผู้นำในด้านการนิเทศและให้คำปรึกษาช่วยเหลือครู เปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับ Nimisha Beri ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของครู: การวิเคราะห์เมตาบอลิซึมพบว่า ความสำเร็จขององค์กรใด ๆ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้นำขององค์กรนั้น ในโลกปัจจุบันที่สิ่งแวดล้อมแข่งขันกันมากขึ้น รูปแบบการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการลดระดับของการเปลี่ยนงานและ/หรืออัตราการออกจากงาน ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพช่วยทำให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสู่เป้าหมายขององค์กร รูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพของครูผู้สอน (Nimisha Beri, 2018)

สรุป

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการ 2) วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การนิเทศ และ 5) การมีส่วนร่วมของชุมชน และประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการ มีการศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นผู้นำในด้านการนิเทศและให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครู เปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประเด็นสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน เรื่องความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ประเด็นผู้เรียนสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกหลักไวยากรณ์และสามารถสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษาได้ในระดับต้น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกหลักไวยากรณ์และสามารถสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษา

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูมากที่สุด และส่งผลให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการนิเทศการสอนและกำหนดรายละเอียดในการนิเทศการสอนให้ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

3. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ทวีวัฒน์ ช่วงทิพย์. (2562). ปัจจัยการบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- เพ็ญภา ศรีแปลก. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- มนัส ทวีกัน. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศราวุธ กางสำโรง. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สัมมา รณิธย์. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สาวิตรี มาตขาว. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2565. นครศรีธรรมราช: งานแผนและนโยบาย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. เรียกใช้เมื่อ 18 สิงหาคม 2564 จาก https://www.kroobannok.com/news_file/p56536051136.pdf.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวรรีย์ โภการภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- หยาดทิพย์ ซีซอง. (2564). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of Psychological Testing* (4ed). New York: Harper & Row.
- Nimisha Beri. (2018). Leadership Styles Of School Administrators And Teacher Effectiveness: A Metanalysis. *International Journal of Research and Analytical Reviews*, 5(2), 846-853.